

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Irena Lipowicz

Warszawa,

28 - XI - 2014

II.517.5367.2014.EB

Pan

Cezary Grabarczyk

Minister Sprawiedliwości

Warszawa

Szanowny Panie Ministrze

Otrzymuję wnioski od osób pozbawionych wolności, które podnoszą problem braku zabezpieczeń górnych łóżek piętrowych, chroniących przed upadkiem.

Kwestia ta była już przedmiotem korespondencji prowadzonej przez Rzecznika Praw Obywatelskich z Ministrem Sprawiedliwości. W piśmie z dnia 29 grudnia 2009 r. Rzecznik zwrócił uwagę na brak regulacji prawnej, która wprowadziłaby wymóg stosowania w łóżkach koszarowych, podlegających piętrowaniu, zabezpieczeń przed upadkiem, wskazując, iż niektóre jednostki penitencjarne wyposażają cele mieszkalne w nowe łóżka z zabezpieczeniami, a inne nie, argumentując to m.in. brakiem odpowiednich unormowań. Postulował nadto nowelizację rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 października 2003 r. w sprawie warunków bytowych osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych w przedmiotowym zakresie. Propozycja ta uzyskała aprobatę. W piśmie z dnia 10 lutego 2010 r. (l.dz. BM-V-077-13/10/4) Sekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości poinformował, że kwestia ta zostanie uregulowana przy najbliższej nowelizacji w/w aktu wykonawczego.

Niemniej jednak nowe rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 stycznia 2014 r. w sprawie warunków bytowych osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych nie uwzględniło postulatów Rzecznika. Zgodnie bowiem z pkt 1 i 2 Uwag do Tabeli nr 2, stanowiącej część Załącznika nr 3 wskazanego rozporządzenia, dopuszcza się piętrowanie dwóch łóżek, w którym górne powinno być

zabezpieczone barierką oraz wyposażone w drabinkę - wyłącznie w celach mieszkalnych przeznaczonych dla osadzonych stwarzających poważne zagrożenie społeczne albo poważne zagrożenie dla bezpieczeństwa zakładu karnego lub aresztu śledczego (art. 88 § 3 k.k.w. i art. 212a § 2 k.k.w.). Regulacja ta natomiast nie dotyczy pozostałej części osadzonych przebywających w jednostkach penitencjarnych, którzy zgodnie z Tabelą nr 1 mogą korzystać z łóżek metalowych/piętrowych - bez zabezpieczeń.

W mojej ocenie rozwiązanie to narusza konstytucyjną zasadę równości i nie znajduje racjonalnego uzasadnienia.

Wątpliwości budzi też ratio legis umieszczania piętrowych łóżek w oddziałach dla więźniów niebezpiecznych. Systematycznie zmniejsza się bowiem liczba osadzonych zakwalifikowanych do tej kategorii. Ponadto, obowiązujące przepisy wyraźnie stanowią, iż w celi mieszkalnej umieszcza się nie więcej niż trzech osadzonych niebezpiecznych, przy czym w praktyce osadzeni tej kategorii z reguły przebywają w celach pojedynczo.

Analizując unormowania zawarte w powołanym rozporządzeniu nie można pominąć faktu, iż w toku prac legislacyjnych zarówno projekt rozporządzenia z dnia 15 maja 2013 r., jak i z dnia 28 października 2013 r. przewidywał wprowadzenie wymogu stosowania w łóżkach piętrowych zabezpieczeń przed upadkiem. W obu projektach Uwagi do Tabeli nr 2, będące częścią Załącznika nr 3, odnosiły się również do Tabeli nr 1. W uzasadnieniu do projektu z dnia 28 października 2013 r. wskazano, iż cyt: „w przypadku piętrowania łóżek wprowadzono wymagane zabezpieczenia barierkami oraz wyposażenie w drabinki zgodnie z Polską Normą”. Zmiana ta miała obejmować zarówno kupowane obecnie łóżka, jak i te oddane już do użytku. Niemniej jednak kwestia ta nie została uregulowana w rozporządzeniu.

Mając powyższe na uwadze, uprzejmie proszę Pana Ministra o rozważenie stosownej nowelizacji powołanego rozporządzenia.

z powołaniem

